

AGUR UDAKO ZORAMENA

OPOR-ALDIA TA GASTUAK

Naiz eta krisialdia gogorra izan eta geroago eta geiago igarri eguneroko ekintzetan, udeagaz batera dirutzak doaz, joan eta ez datozanak, ain zizen, gastuak diralako.

Udea da oraindik oporren sasoirik nagusia.

Langile asko dira oporraldia zatitu egiten dabena Aste Santuko eta Gabonetako egun batzuk arturik, baina egunik geienak udarako izten dabez. Eroski-k egindako ikerketa baten ondorioz udea gastu sasoi bezela agertzen da: Bidaia, jaiak, etxetik kanpoko bazkari-afaria, ...

Adierazgarria da kultura arloko ekintzetan gastuak ez direla orrenbeste igoten: bearbada udan futbolik ez dalako egoten izango da, badirudi orixe dala eta, aspaldion kulturaren ezaugarriarik onena (zezenketak oso urruti ez dagozan arren).

Orretaz ez badozu ulertzen beste munduren baten bizi zarala emoten dau..

KRISI-ALDIA

Bai, krisialdia igarri egiten da. Orain urte batzuk udarrietan (Gaminitz, Gorkiz, Bakio, ...) ez egoan, jendearen jendez, gabeko amarrak-amaiketan taberna baten ezer lasai artzetik. Gaur, oster, ordu orretan tabernarik geienak atek sarratu egiten dabez bezeroen faltan.

Badirudi nagusitzen doala erderaz esaten dabena iru "P"-etako uda: ondartz, ibilaldia eta pipak (playa-paseo-pipas).

Antzinako andikien sasoi joan zan, baina andiki barriak agertu dira, udea an edo emen igaro dabela arrotasunez esan aal izeteko kristorenak eta bi jasan bear dabezanak.

Azken oneen artean kasu bitxiak aurkitu daitezke: uda erromantikoa egiten dabena kandelen argitan (Iberdrolak ez dau parkatzen), tabernan aora andi daukienak eta gero etxean aora zer eroanik ez, uda igaroten dabena errira doazenerako jantzirik dotore eta ederrenak erosten dabezanak gero bearrezko gauzetarako dirurik ez izan arren, erri orreetako pasialekuak Bilboko Gran Via balira bezela (guk jantzi orreei domeketako erropak deitzen geuntsen leen); azken batean agirian itxura utsa besterik ez eta praketan faltrikera utsa.

NEURRIAK

Ez dakit zergaitik (edo badakit baina obeto ez esan) orrelako erritan bizi garenok oizkoan ez gara ondo konpondu udatarrak, tabernari, dendari edo beste negozioren baten jabeak izan ezik.

Baina tabernariak ere geroago eta sarriago ikusten dabez taberna aurreko maaitxoetan kafe bategaz arratsalde erdia emoten dabena bezeroak (ez ete jake ozten orrenbeste denporretan kafe?), eta dendariak ere sagarrak kiloka saldu bearrean arrautzak bezela saltzen dabez, zenbatuta, pernila ere gramuka barik xerraka neurtuta (ori pernila eroaten dauanak), *hadak zu, udako heroagaz usteldu ere egin leitezke eta.*

Nekazarietat euria egiten dauan egunak ere arriskutsuak izaten dira, eta ez uoldea etorri leitekela edo solokoak ez direlako eltzen, karakolen edo marraskiloen atxakiaz batek baiño geiagok boltsea barazkiz betetzen daualako baino.

Ez da denpora askorik alako arropakariak usatzeko nekazari batek onako kartel au ipini ebal: *"Peligro: Caracoles enveuenados"*.

Baina ala eta guztiz euria egin osteko egunean solora joaten zanean bereala igartzen eban piper, tomate eta antzekoen falta. Piperrik txikiak (agin erdirako ere ez dabena balio), tomaterik eldubakoenak, lau orridun letxugak izan arren, danak dira baliodunak (marraskilo batzaileentzat)".

Eta zer esan "txomingeroei" (domingueros) buruz? Zergaitik ete da jatordua egiteko orduan zelai bat bilatzerakoan belardirik onena aukeratzea? Eta bertatik urtetzeko esan ezker, bueno!, edorzer esateko gauza dira, an egotea eskubide konstituzionala dala eta.

LENGOAK ETA OLAINGOAK

Dana dala erriotan beti danik bereiztu doguz betiko udatarrak, antzinako andikiak eta andiki barriak (askotan zorri il-pitua).

Leenagokoak onartuagoak izaten dira, eta oneen artean aurkitzen dira antzina euren etxe ederrak egin ebezanak, gaur egun askotan erdi jausita dagozan arren, zein diru kontuak aldatu egin diralako zein itzitasunagaitik, ...

Ta erritartzat daukie euren burua, naiz eta erritarrok bertakotzat artu ez.

Besteak sarritan ez dauke inolako loturarik, ez erriagaz ez eta erritarrakaz, gorago aipatutako "arremonak" izan ezik. Eurentzat bertokoak bigarren mailako biztanleak garala esan leitezke.

Badakizu irakurle, batzuk Leioako edo Deustuko unibertsitatean ikasitakoak dira eta besteok "Basarteko"-an. Baina, udatarr andiki ori, jakin egizu erritarrok, danok pasatu garala Basarteko unibertsitateetik eta gaur egun ainbat beste bietariko bataren batetik ere bai, eta zuek, asko eta asko iruretatik bat ere ez dozue zapaldu. Oraindino ainbat dagoz apaltasunaren asignatura ez dabena gaiditu.

Enrike Itxasalde